M. Borowski. Eessõna eestikeelsele tõlkele. –
Riigiõiguse aastaraamat 5/2024, lk 152–153.

Eessõna eestikeelsele tõlkele

MARTIN BOROWSKI

Tõlkinud Pille Vinkel
Toimetanud Madis Ernits

Pärast seda, kui 1998. aastal oli Saksamaal Baden-Badenis asuvas kirjastuses Nomos ilmunud minu saksakeelse väitekirja „Grundrechte als Prinzipien" („Põhiõiguste struktuur") esmatrükk, tekkis 2002. aastal plaan esitleda väitekirja põhiideid lühendatud kujul ka hispaaniakeelsele publikule. Sel eesmärgil valmis ligi 120-leheküljeline käsikiri, mis sisaldas väitekirjaga võrreldes ka mõningaid uusi aspekte. Carlos Bernal Pulido, kellega olin tutvunud Kielis Robert Alexy õppetooli juures, oli hea meelega nõus selle käsikirja hispaania keelde tõlkimise ränga vaeva enda peale võtma. Iberoameerika õiguskultuuri põhjaliku tundjana lisas Pulido minu nõusolekul käsikirja näiteid ja selgitusi, mis aitasid minu ideid selles kultuuris paremini mõistetavaks teha.[1] Tõlge ilmus 2003. aastal pealkirjaga „La Estructura de los Derechos Fundamentales" Colombia ülikooli Universidad Externado de Colombia kirjastuse väljaannete sarja „Serie de Teoría Jurídica y Filosofía del Derecho" 25. köitena 246 leheküljel.

Sellest on möödunud kakskümmend aastat. Olen oma teooriat nende kahe aastakümne kestel edasi arendanud. Muudatused seisnevad valdavalt selgitustes ja täiendustes. Kui rääkida minu ilmunud raamatutest kronoloogilises järjekorras, siis avaldasin 2006. aastal Robert Alexy juhendamisel oma habilitatsioonitöö „Die Glaubens- und Gewissensfreiheit des Grundgesetzes" („Saksa põhiseaduse usu- ja südametunnistuse vabadus"), mis sisaldab ka pikemat

[1] Hispaania ja Iberoameerika õigussüsteeme puudutavad näited on tõlkes enamjaolt välja jäetud ja kohati sisutoimetaja poolt Eesti näidetega asendatud. – *Toim.*

peatükki üldise põhiõigusdogmaatika kohta. Aasta hiljem, 2007. aastal järgnes teose „Grundrechte als Prinzipien" teine trükk. Muudatuste ja täienduste tõttu oli teine trükk peaaegu 60 lehekülje võrra mahukam (499 lehekülge 440 asemel). Pärast Ameerika Ühendriikides ja Ühendkuningriigis veedetud aastaid sain 2012. aastal kutse Heidelbergi ülikooli. 2018. aastal ilmus teose „Grundrechte als Prinzipien" kolmas trükk, kus terve rida lisandusi ja ajakohastamisi paisutasid mahu veel ligemale 90 lehekülje võrra suuremaks (590 lehekülge 499 asemel).

Peale selle olen kahekümne aasta vältel avaldanud ajakirjades ja kogumikes hulga artikleid, mis käsitlevad 2003. aastal ilmunud lühikese raamatu teemasid. Kui nimetada neist vaid mõningaid, siis kolmikmõju fenomeni selgitab „Die Drittwirkung vor dem Hintergrund der Transformation moralischer Menschenrechte in Grundrechte" („Kolmikmõju moraalsete inimõiguste põhiõigusteks transformeerumise taustal") teoses „Menschenrechte in die Zukunft Denken. 60 Jahre Allgemeine Erklärung der Menschenrechte", Hans Jörg Sandkühler (väljaandja), Nomos: Baden-Baden, 2009, lk 109–126. „Absoluutsete õiguste" probleem on rekonstrueeritud artiklis „Absolute Rights and Proportionality"[2] aastaraamatus German Yearbook of International Law 56/2013, lk 385–423, ning inimõiguste kui moraalsete õiguste ja põhiõiguste kui õigusinstrumentide diferentseerimist on selgitatud artiklis „Menschenrechte und Grundrechte" („Inimõigused ja põhiõigused") väljaandes „Menschenrechte – Für wen?", Rektoratskommission Studium Generale (väljaandja), Heidelberg University Publishing, 2019, lk 11–40. Mänguruumide ja äranägemise põhjalikule rekonstruktsioonile on pühendatud artikkel „Limited Review in Balancing Constitutional Rights" raamatus „Proportionality, Balancing, and Rights", Jan-Reinard Sieckmann (väljaandja), Dordrecht/Heidelberg/London/New York: Springer, 2021, lk 135–162.

Lõpetuseks tahan avaldada tänu minu artikli eestikeelse tõlke riigiõiguse aastaraamatusse lisamise eest.[3]

---

[2] Eesti keeles ilmunud: M. Borowski. Absoluutsed õigused ja proportsionaalsus. – Riigiõiguse aastaraamat 2020, lk 255–293. – *Toim.*

[3] Suure mahu tõttu ilmub artikkel kahes osas. Käesolevas riigiõiguse aastaraamatus 5/2024 avaldatakse „1. osa. Põhiõiguste struktuuri üldküsimused". „2. osa. Tõrjeõiguste, põhiõiguslike sooritusõiguste ja võrdsusõiguste struktuur" ilmub riigiõiguse aastaraamatus 6/2025. – *Toim.*